

Tel Aviv are cel mai calitativ
aeroport din Europa Pagina 14

Metrou în Tel Aviv
în numai 5 ani Pagina 18

ISRAEL

ȘTIRI DIN

Nr. 02 - Februarie 2007

Israelul și nădejdea în Mesia

Pagina 5

בית שלום
BETH-SALOM

■ O VEDERE PANORAMICO-MESIANICĂ DIN IERUSALIM

Noul Testament evreiesc – traducerea israeliană a Bibliei, versiunea King James (partea a 2-a din 3)

«Cuvântul lui Dumnezeu este viu și lucrător, mai tăietor decât orice sabie cu două tăișuri ...» (Evrei 4,12).

DR. GERȘON NEREL – PARTEA A 7-A

Noul Testament evreiesc în traducerea lui Franz Delitzsch poate fi comparat cu Biblia engleză, versiunea King James, mai ales dacă se ține seama de încrederea pe care cititorii o au în acuratețea ei. Ca în cazul noii ediții a Bibliei King James, inițiatorii «Versiunii evreiești Negev» a Noului Testament al lui Delitzsch au explicat încă de la bun început că intenția lor nu a fost «să realizeze o nouă traducere, ci doar să o perfecționeze pe cea deja existentă».

Majoritatea evreilor contemporani consideră că o nouă traducere a Vechiului Testament, *Tanah*, este complet nejustificată. Textul vechi este considerat a fi singurul autentic și demn de încredere. Acesta este folosit și în educația religioasă a copiilor în clasele primare. Cu toate că situația este diferită când vine vorba despre Noul Testament, și aceasta din cauza faptului că manuscrisele originale există doar în limba greacă, pentru mulți evrei mesianici este de mare importanță ca textul pe care îl citesc să fie scris într-un stil care să se potrivească cu cel clasic evreiesc. În ceea ce privește exactitatea și credibilitatea Noului Testament în limba ebraică clasică, aceasta este, așa cum am subliniat și mai devreme, comparabilă cu versiunea engleză King James. Totuși, nici traducerea King James a Sfintei Scripturi nu este scutită de comentariile contestatarilor. În acest sens, mulți cititori consideră că această carte este tradusă prea literal. Lingvistul Malcolm Lowe, editor al revistei *Emmanuel* și al unei publicații pentru cercetarea religiei și promovarea dialogului între evrei și creștini în Israel, afirmă că, «în ciuda vocabularului său antic, textul ne poate adesea vorbi

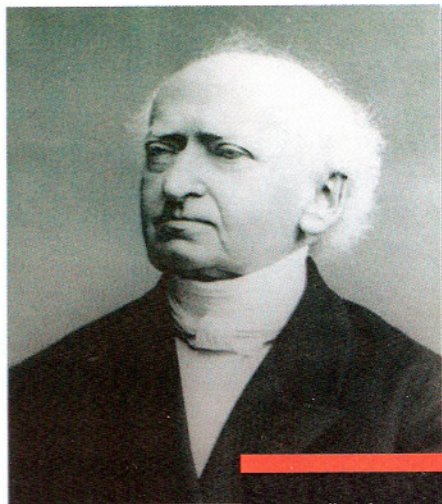
mult mai direct decât unele traduceri moderne». Același principiu se aplică, încă într-un sens și mai strict, limbii ebraice din Noul Testament în traducerea lui Delitzsch.

Corectorii evrei mesianici din moșavul Yad Hașmona nu au încercat să prelucereze textul lui Delitzsch, ci doar să schimbe unele cuvinte sau expresii care ar fi considerate problematice, și aceasta din cauza faptului că, de-a lungul timpului, au devenit anacronice. Din acest motiv, termenii care odată cu trecerea veacurilor au dobândit o semnificație ambiguă, au fost înlocuiți cu alte expresii mai potrivite. Prima sursă și cea mai importantă în căutarea celor mai bune expresii a fost chiar Vechiul Testament. Numai în cazurile în care nici acolo nu s-au găsit corespondențe potrivite, s-a apelat la ebraica Mișnei – învățătura orală care face parte din Talmud.

Istoria proiectului. Procesul de realizare a acestei versiuni corectate a Noului Testament s-a extins pe o perioadă de aproximativ 10 ani (din 1993 până în 2003), timp în care au existat însă mai multe întreruperi. După publicarea «Noului Testament adnotat» în limba ebraică modernă, am propus o prelucrare și o revizuire fundamentală a textului lui Delitzsch, mai ales că am considerat acest proiect unul urgent, care ar fi

fost bine să se realizeze cât mai repede posibil. În scopul punerii în practică a acestei propuneri, primii pași propriu-ziși au fost făcuți în anul 1993. În acest sens, i-am propus lui Miriam Ronning Ronen (fostă Syvântö) să devină colaboratoarea noastră în cadrul acestui proiect. Cu două decenii înainte, Miriam avusese o contribuție

semnificativă în traducerea Noului Testament în limba ebraică modernă. Pe parcursul câtorva ani, ea a ținut prelegeri despre traducerea Bibliei la Institutul american pentru Studii în Țara Sfântă, de pe Muntele Sionului.

Franz Delitzsch

Mai mult decât atât, Miriam avea deja o anumită experiență în domeniu, în urma traducerii a importante părți ale Bibliei în limba finlandeză. Acasă la ea, în Motza, o localitate între Yad Hașmona și Ierusalim, Miriam și cu mine am revizuit cele 4 Evanghelii și Epistola către Romani, pentru a grupa cele mai importante corecturi. În anul 1995, după aproape 2 ani, colaborarea noastră s-a încheiat. Din anul 1995 până în 1998, soția mea Sara și cu mine am consultat mai mulți experți în scopul continuării proiectului. Printre aceștia s-au numărat lingvistul Yohanan Elihai (Jean Leroy), din Ierusalim și Miriam Zeidan, de la Biserica Mesianică Betesda

din Haifa. Miriam Zeidan avea o experiență bogată în corectarea și predarea literaturii religioase evreiești ca specialitate academică de sine stătătoare.

Proiectul a fost reluat în septembrie 1998 în moșavul Yad Hașmona, situat la vest de Ierusalim, când Sara și cu mine am început din nou să verificăm temeinic întreg Noul Testament al lui Delitzsch, insistând asupra pasajelor problematice din punct de vedere lingvistic. Munca noastră pe text a durat 3 ani, adică până la sfârșitul anului 2001. În această perioadă de timp, soția mea Sara a introdus textul corectat în computer, astfel încât întreaga «Versiune Negev» a Noului Testament Delitzsch există ca fișier electronic. Acest text are punctuația modificată, fiind vorba evident de semnele vocale. Mai mulți membri ai adunării mesianice din Yad Hașmona, printre care David, Miriam, Yediyah și Eli Bar-David, au avut o contri-

buție semnificativă la realizarea acestui proiect. Miriam Zeidan a fost cea care ne-a ajutat la verificarea corecturilor. Pregătirile pentru tipărirea acestei noi ediții a Noului Testament în limba ebraică au durat din anul 2002 până în 2003. Tot atât de mult a durat în Finlanda și realizarea machetelor pentru tipărirea Vechiului Testament evreiesc.

Puncte de vedere metodice. Această versiune revizuită se bazează pe cea de-a opta ediție a Noului Testament a lui Franz Delitzsch. Această ediție este cea mai iubită de evreii mesianici care citesc versiunea lui Delitzsch. Pe lângă *Textus Receptus* (textul principal, n.trad.) al Noului Testament grecesc, corectorii au folosit pentru alegerea anumitor termeni evreiești alte texte și traduceri, printre care *Peschitta* (limba aramaică și ebraică), apărută în anul 1986 la Ierusalim, *Berit Hadașa Al-pi HaMașiah* (No-

ul Testament evreiesc după Mesia), apărut în anul 1838 la Londra, *Habrit HaHadașa Al-pi HaMașiah Im Nekudot Uteamim* (Noul Testament după Mesia cu punctuație – vocalele ebraice – și accente), apărut în anul 1886 la Londra, *Noul Testament evreiesc* al lui Isaac Salkinson și David Ginzburg, publicat în ediții bilingve la Londra și nu în ultimul rând *Sefer Habritot* (Cartea Legământelor – *Tanah* și Noul Testament), apărută în anul 1991 la Ierusalim.

Principiul fundamental în revizuirea precedentei «Versiuni Negev» a fost acordarea priorității maxime vocabularului evreiesc și alegerii termenilor, pentru că acestea trebuiau să se potrivească neapărat cu limbajul actual. În al doilea rând, în versetele problematice a fost modificată construcția frazei. În cele din urmă, s-a ținut cont de implicațiile teologice legate de anumite afirmații ale textului biblic. ■

INFORMAȚII DE CULISE DIN ISRAEL

■ VATICANUL ȘI HOLOCAUSTUL

Papa Pius al XII-lea știa ce se întâmplă la Auschwitz

Lucrările de cercetare ale istoricului israelian prof. Dina Porat de la Universitatea din Tel Aviv au scos la iveală criticile Vaticanului din anul 1944 la adresa papei Pius al XII-lea.

Din documentele descoperite rezultă că, mult mai devreme decât recunoaște Vaticanul, papa Pius al XII-lea, împreună cu alte personalități de rang înalt ale Vaticanului aveau informații detaliate legate de metodele de exterminare a poporului evreu practicate de naziști.

Prof. Porat relatează că părintele Angelo Giuseppe Roncalli, cel care ulterior avea să devină papa Ioan al XIII-lea, l-a atacat dur în anul 1944 pe papa Pius al XII-lea din cauza atitudinii îngăduitoare a acestuia față de naziști. Încă din anul 1943, Roncalli îl rugase pe președintele catolic al Slovaciei să oprească deportările evreilor la Auschwitz. Scrisoarea a fost redactată în urma primirii unui apel din partea lui Haim Barlas, un colaborator al Jewish Agency, care pe atunci era în contact permanent cu Roncalli. În luna iunie a anului 1944, Barlas a intrat în posesia așa-numitelor «Protocoale de la Auschwitz». Acolo a citit despre supraviețuirea a doi deținuți de la Auschwitz, care au evadat în aprilie 1944 din lagărul de concentrare. Barlas i-a dat aceste protocoale părintelui Roncalli. Ulterior, Barlas a relatat că Roncalli a rămas încremenit, fiind mișcat până la lacrimi de cele auzite. Imediat după acțiunea sa, Roncalli și-a exprimat indignarea față de comportamen-

ul superiorilor săi, care «dețineau o mare putere și multă influență și care totuși nu au reacționat și nu au luat nici un fel de măsuri în direcția stopării masacrelor». În plus, Roncalli chiar a amenințat că va face public documentul la Vatican. Cu toate acestea, în ziua de azi Vaticanul afirmă solemn că protocoalele i-au fost prezentate abia în luna octombrie a anului 1944.

Papa Pius al XII-lea rămâne o personalitate controversată. Sunt multe vocile care afirmă că acesta ar fi avut încă din anii '40 cunoștințe exacte despre crimele odioase care aveau loc în lagărele naziste, dar, în ciuda poziției sale influente, nu a făcut nimic pentru a-i ajuta pe evrei. Evident Vaticanul a respins în mod constant aceste acuze.

În cele din urmă, în anul 1999, papa Ioan Paul al II-lea a convocat o comisie internațională de istorici care urmau să se ocupe de această problemă, analizând documentele existente la Vatican. Grupul și-a întrerupt însă prematur activitatea, deoarece, conform afirmațiilor unora dintre membri, Vaticanul nu a permis accesul la toate documentele. ZL ■

Mai multe informații despre acest subiect la: www.shoa.de/content/view/105/85